

Associaties en begrip 'woorden in coronatijd'

Rapportage – Kwalitatief online onderzoek voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

15 April 2020

MarketResponse
Data - Insights - Consultancy

Inleidend

In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft MarketResponse representatief onderzoek uitgevoerd onder Nederlanders van 18 jaar en ouder met als onderwerp woorden die door de overheid worden gebruikt in de communicatie richting burgers om zo helder, duidelijk en begrijpelijk over COVID-19 en haar beleid te informeren.

Het onderzoek bestaat voornamelijk uit open vragen rondom de volgende woorden:

- Intelligente lockdown
- Een nieuw normaal
- Anderhalvemeter-samenleving
- Overgangsfase
- Exit-strategie
- Groepsimmunitet

Per woord is aan 100 respondenten gevraagd naar de associaties die men heeft bij het woord, wat het betekent, of het duidelijk/begrijpelijk is en of men er zelf nog andere woorden voor zou gebruiken. Tot slot is gevraagd welk gevoel 'hou vol' oproept als het gaat over de maatregelen rond het coronavirus.

Dit rapport start met de conclusies. Vervolgens worden de resultaten getoond, per woord dat voorgelegd is aan de respondenten. Afsluitend is een onderzoeksverantwoording opgenomen.

Conclusies

Associaties & begrip: Intelligente lockdown

Bij de intelligente lockdown verwijzen veel mensen naar het gebruik van het gezonde verstand. De verantwoordelijkheid wordt bij het individu geplaatst. Dat ieder zelf moet nadenken zorgt voor twijfel; 'Houdt iedereen zich wel aan de lockdown?'. Ondanks dat men het jammer vindt dat ze niet naar buiten kunnen en sociale contacten afnemen, vinden zij de maatregelen goed doordacht. Thuis blijven en afstand houden worden veel genoemd als het gaat om de intelligente lockdown. De term is dan ook duidelijk en begrijpelijk voor de meeste Nederlanders.

Associaties & begrip: Een nieuw normaal

De meeste mensen denken bij deze term aan een nieuwe manier van met elkaar omgaan waarbij de link vooral met 'afstand houden' gelegd wordt. Er is dus een duidelijke koppeling met de 'anderhalvemeter-samenleving'. Het roept echter wel vragen op: wat is precies de invulling van het 'nieuwe normaal'? Men komt zelf met diverse concrete toepassingen (werk, school, etc). Ook vraagt men zich af hoe lang het gaat duren. Is het tijdelijk of permanent? Dit brengt onzekerheid met zich mee. Nederlanders hebben moeite met het gemis aan fysieke nabijheid van familie en vrienden.

Associaties & begrip: Anderhalvemeter-samenleving

Een duidelijke en begrijpelijke term voor de meeste mensen. Het spreekt voor zichzelf en men ziet de link met het voorkomen van besmettingen. Nederlanders denken vooral aan voortdurend en overal afstand houden tot elkaar. Daarnaast hebben Nederlanders er duidelijk ook moeite mee vanwege de afstandelijke samenleving die zo ontstaat. Men mist (fysiek) contact en lange termijn haalbaarheid wordt daarmee ter discussie gesteld. Ook heeft men vraagtekens bij de praktische haalbaarheid (altijd en overal) wanneer het 'normale' leven weer van start gaat.

Associaties & begrip: Overgangsfase

Men ziet dit begrip als de periode waarin de maatregelen langzaam worden afgebouwd. Geleidelijk zal het 'normale' leven weer opgepakt worden. Dit neemt de onzekerheid en angst voor bijvoorbeeld besmetting en de onrust over de ouderen en zwakkeren niet weg. Deze angst zal nog een lange tijd blijven bestaan. De term 'overgangsfase' is duidelijk en begrijpelijk, echter roept het wél vragen op over de invulling en wanneer deze fase zal plaatsvinden. Men heeft er begrip voor dat deze vraag niet (of lastig) beantwoord kan worden.

Conclusies

Associaties & begrip: Exit-strategie

Deze term is het minst duidelijk en begrijpelijk voor Nederlanders. Een flinke groep heeft geen associaties bij het woord en kan niet zeggen wat het betekent. Daarnaast zijn er ook mensen die een betekenis geven die onjuist is. Daarnaast geven sommigen aan dat de term afschrikt en dat het een moeilijk woord is. Een beperkte groep kan wel goed uitleggen wat het betekent. Men geeft aan: 'afbouwen/ versoepelen van de huidige maatregelen' en 'terug naar het 'normale' leven'.

Associaties & begrip: Groepsimmunititeit

Men begrijpt de term groepsimmunititeit; als een grote groep immuun is, wordt de samenleving beschermd. Echter roept de haalbaarheid vragen op. Zoals; 'hoe wordt er gecontroleerd wie immuun is?' en 'werkt het wel snel genoeg?'. Men vindt het gevaarlijk om hierop te vertrouwen en hebben een vervelend gevoel dat veel zwakkeren zullen sterven. Deze twijfel komt onder andere voort uit de wisselende uitleg van de verschillende instanties.

Welke gevoel roept 'hou vol' op als het gaat over de maatregelen rond het coronavirus?

'Hou vol' roept bij de meerderheid een positief gevoel op, slechts bij 1 op de 10 roept het een negatief gevoel op. De negatieve toon komt vooral voort uit de link die men legt met 'opgeven'. Voor deze mensen zou 'ga zo door' een betere kreet zijn. De meerderheid ziet in dat we samen het virus aan moeten pakken. 'Samen staan we sterk!' is een veelgehoorde zin.

***Bij intelligente lockdown denk ik aan
een lockdown die we zelf moeten
realiseren. We moeten zelf bijvoorbeeld
1,5 meter afstand houden.***

***Een lockdown waarbij het gezonde
verstand wordt aangesproken.***

Intelligente lockdown

Associaties bij Intelligente lockdown

Gebruik je gezonde verstand, met helaas minder sociale contacten als gevolg

Duidelijk en begrijpelijk - Intelligente lockdown

De 'intelligente lockdown' is duidelijk en begrijpelijk voor de meeste respondenten

Te willekeurig en afhankelijk van de interpretatie.

Het woord 'intelligent' slaat nergens op. Natuurlijk is er over nagedacht of iets afgesloten wordt, dat moet vanzelfsprekend zijn. (Zo kun je alles wel intelligent noemen).

De ene autoriteit geeft een andere uitleg dan een andere. In de ene gemeente is het zo en in een andere zus. De een waarschuwt en de andere heeft zero tolerance.

Het is duidelijk dat niet alles wordt gesloten (lockdown), maar alles wat gesloten kan worden met zo min mogelijk nadelige gevolgen (intelligentie).

Er is duidelijk uitgelegd door de diverse instanties wat ermee wordt bedoeld.

Lockdown is op zich een voor zichzelf sprekende term. Intelligent hier aan gekoppeld maakt dat het geen volledige lockdown is waarbij mensen gevraagd wordt het verstand te gebruiken.

***Dat we ook in de toekomst afstand
moeten houden om virussen te
vermijden.***

***Alles gaat veranderen, maar het is
onduidelijk op welke manier.***

Een nieuw normaal

Associaties bij Een nieuw normaal

Een nieuwe manier van samenleven, maar onzekerheid over de precieze inhoud en duur

Gedrag/ gewoontes
veranderen

Voorzetten maatregelen
(hygiëne, veel thuis, onnodig
contact vermijden)

Nooit meer
hetzelfde

Weinig sociale
contact/ eenzaam

**Afstand blijven
houden**

**Een nieuw
normaal**

**Onzekerheid/
onduidelijkheid**

Hoe lang gaat
het duren?

Maatschappij voorgoed
veranderd

Anders met elkaar omgaan/ meer
rekening houden met elkaar

Gemis fysieke nabijheid
(geen aanraking, knuffel)

Wat houdt het
precies in?

Concrete toepassingen
(werken, scholen, veel online, etc)

Geen massa's/ grote
groepen mensen meer

Ongezellig/
jammer

Duidelijk en begrijpelijk - Een nieuw normaal

Concrete uitwerking van wat 'een nieuw normaal' inhoud niet voor iedereen helder

Omdat er nog niet precies is uitgelegd wat het nieuwe normaal eruit gaat zien.

Moeten we "lockdown" blijven? Of gedeeltelijk "lockdown"? Mogen we wel weer sociaal contact maar geen fysiek contact? Geen idee wat we van ons "oude" normaal houden en wat we "moeten veranderen".

Er worden wel met deze tem gesproken, maar het klinkt heel vrijblijvend en voor ieder persoonlijk in te vullen.

Normaal is geen standaard. Er zijn geen normen voor normaal. Wat voor de 1 normaal is hoeft voor een ander niet normaal te zijn.

Het vroegere normaal hebben we achter ons gelaten, en ook een deel van de beperkingen van afgelopen tijd. Maar we moeten ons realiseren dat we er nog lang niet zijn, daarvan moet iedereen goed doordrongen worden.

We kunnen niet terug naar de oude situatie nu. Als we dat doen besmetten we weer veel mensen en krijgen we een tweede golf. We moeten slim en alert blijven en regels houden

Omdat ondanks de onduidelijkheid wat het precies gaat inhouden, weergeeft dat de mensen die er verstand van hebben ook niet precies weten hoe dit ingevuld gaat worden.

Dat iedereen in de samenleving afstand van elkaar houdt om elkaar niet te besmetten.

***Op 1 meter 50 van andere mensen blijven.
Onwerkbaar, raar, maar noodzakelijk. Niets is meer normaal.***

Afstand, niet intiem, niet knuffelen, geen contacten.

Anderhalvemeter-samenleving

Associaties bij Anderhalvemeter-samenleving

Feitelijk: afstand houden voortdurend en overal, praktisch niet altijd/overal haalbaar; Emotie: moeilijk, afstandelijke samenleving

Duidelijk en begrijpelijk - Anderhalvemeter-samenleving

1,5 meter samenleving spreekt voor zich

Omdat het in veel gevallen niet uitvoerbaar is, denk aan artsen, kappers en nog heel veel andere zaken

Omdat het niet toe te passen is.

Op dit moment wel maar niet voor de toekomst

Omdat het absurd is dit lang vol te houden, dat kan je niet verwachten. Hoe vertil je bijvoorbeeld samen een kast van 90 centimeters breed? Om maar een klusje in huis te noemen. Want meestal doe je iets samen, zoals verhuizen. Volstrekt onmogelijk, net als afstand houden in de supermarkt.

Het is een ondubbelzinnig verzoek om afstand te bewaren.

Het woord zegt het al 1,5 afstand houden van anderen

1,5 meter uit elkaar, overal en altijd.

Het geeft een simpele en duidelijke leefregel aan. Als je anderen, altijd en overal, op anderhalve meter afstand houdt is er redelijk met de risico's te leven.

Anderhalve meter is anderhalve meter, maar er zullen uitzonderingen moeten komen voor bepaalde beroepen, mensen die met mensen werken.

***Periode waarin de genomen
maatregelen worden afgebouwd.***

***Dat de situatie niet van de ene op de
andere dag weer normaal wordt. Er zal
een geleidelijke terugkeer naar
'normaal' nodig zijn.***

Overgangsfase

Associaties bij Overgangsfase

Langzaam terug naar 'normaal', maar onzekerheid en angst voor besmetting blijft bestaan

Dagelijkse leven weer
langzaam op gang

Van lockdown naar
meer vrijheid

Ongerust over ouderen en
zwakken

Angst duurt nog
jaren

Gedachten aan naasten

Transformatie

Regels verstandig
afbouwen

Overgangsfase

Ingewikkeld

Lastige periode,
nauwelijks contact

Iedereen moet
meewerken

Rustig en doordacht

Tijdelijke

Betere handhaving nodig

Geleidelijk terug naar
normaal

situatie/periode

Hoop snel weer
normaal te leven

Voorzichtigheid

Onzekerheid en angst voor
besmetting

In fasen opstarten

Duidelijk en begrijpelijk - Overgangsfase

Het begrip 'overgangsfase' is duidelijk, echter roepen 'waar' en 'wanneer' vragen op

Wat wordt exact bedoeld met overgangsfase? Geldt dit voor iedereen? Zijn er toch nog restricties?

Er zijn nog geen duidelijke regels voor deze fase en wanneer die ingaat.

De vraag rijst of de huidige tijd een overgangsfase is of dat de tijd na de corona-crisis de wereld volledig veranderd zal hebben. [...]

In mijn ogen zijn er duidelijke fases te zien in onze aanpak dus is het erg duidelijk wanneer we in een overgang van a naar b gaan dat dit overgangsfase genoemd wordt.

Duidelijke omschreven en uitgelegd in de media.

Omdat het woord al zegt dat het om een fase gaat, dus tijdelijk. Al is niet duidelijk hoe lang dat kan duren. Wat ik wel weer begrijpelijk vind.

***Het weer langzaam teruggaan naar de
“normale” samenleving.***

***Geen idee wat ik hierbij moet
bedenken.***

***Strategie om het coronavirus helemaal
uit Nederland te laten verdwijnen.***

Exit-strategie

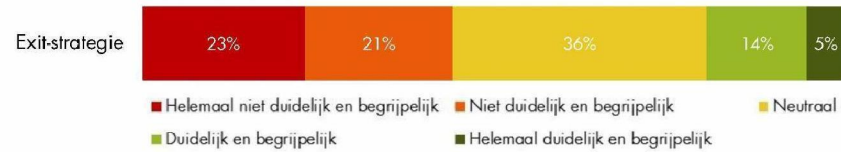
Associaties bij Exit-strategie

Wisselende associaties, onbekendheid, slechts voor een deel juist begrip van 'exit-strategie'

Duidelijk en begrijpelijk - Exit-strategie

Veel onduidelijkheid en onbegrip over de term 'exit-strategie'

Exit: uit de huidige situatie strategie: geeft aan dat er een plan moet zijn.

Plan (strategie) om weer uit de lockdown te komen (exit), zonder een toename van de besmettingen

Het geeft weer of en hoe we de huidige situatie kunnen 'verlaten' en dat op een doordachte wijze

Als je het virus hebt doorgemaakt zou je immuun moeten zijn. Je kan dan niet meer bij infectie met dit virus ziek worden.

Voldoende mensen zijn immuun en vertragen daardoor de verspreiding.

Groepsimmunititeit

Associaties bij Groepsimmunititeit

Groepsimmunititeit; een schild tegen het virus, maar werkt het wel (snel genoeg)?

Muur vormen zodat er minder mensen besmetten

Samenleving als groep beschermd

Oncontroleerbaar

Schandalig, gaat niet werken

Groot deel moet besmet raken

Groeps-immuniteit

Eerst moeten we zo ver zien te komen

Ziekte dooft langzaam uit

Grote groep mensen immuun

Langzaam

Veel zwakkeren zullen sterven (bitter gevoel)

Bescherming

Principe van het inenten (vaccineren)

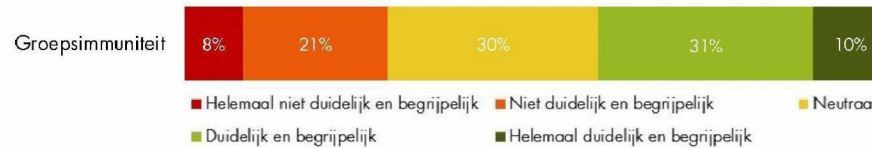
Schijnveiligheid (aanname)

Gevaarlijk om hierop te vertrouwen (nobel streven)

Duidelijk en begrijpelijk - Groepsimmunititeit

'Groepsimmunititeit' is niet bij iedereen helder, dit heeft te maken met verschil in uitleg rondom de term

De discussie tussen de verschillende wetenschappers over deze term.

Wordt verkeerd begrepen uitgelegd.

Het is niet duidelijk of het ook de oplossing is .

Snap wel wat ze er mee bedoelen maar het wordt niet concreet uitgelegd. Rutte en het RIVM blijven zelf vaag in de uitleg omdat ze de gevolgen niet weten en te overzien zijn.

Het is glashelder wat de politiek bedoelt. Het moet alleen wel getest en bewezen worden. Het is heel gevaarlijk om maar vast te stellen dat mensen immuun worden na een infectie en ook in hoeverre ze nog anderen kunnen besmetten, die kwetsbaarder zijn en nog niet immuun. Het moet onderzocht worden en als het werkt kan het gebruikt worden, eerder niet.

Omdat het meermaals door deskundigen is uitgelegd.

Ik meen de uitleg in de krant, weekblad en op tv goed begrepen te hebben.

Intelligente lockdown
Een nieuw normaal
Anderhalvemeter-samenleving
Overgangsfase
Exit-strategie
Groepsimmunititeit

Alternatieve termen

Alternatieve termen bedacht door de burger

Een enkeling komt met alternatieve woorden

Intelligente lockdown	Een nieuw normaal	Anderhalve-meter-samenleving	Overgangsfase	Exit-strategie	Groeps-immuniteit
<ul style="list-style-type: none"> • Social distancing • Verantwoord sociale afstand houden • Vrijwillige isolatie 	<ul style="list-style-type: none"> • After corona time • Nieuwe gedragsrichtlijnen • Fatsoen moet je doen • Nieuwe moraal • Bendrukken van 'tijdelijk' • Raambezoek • Nieuwe verantwoordelijkheid • Nieuwe samen'leving' 	<ul style="list-style-type: none"> • Veilige samenleving • Gezonde samenleving • Afstand maatschappij • Social distancing 	<ul style="list-style-type: none"> • Stap voor stap • Transformatie • Transitie • Versoepeling • Tussenstap • Tijdelijk • Interbellum 	<ul style="list-style-type: none"> • Retourbeleid • Terugkeer strategie • Terug naar normaal • Aanpak voor uitweg • Weerbaar voor corona • Normalisatie strategie • Overgangsfase • 'iets' positiefs: het-nieuwe-samenzijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsbescherming • Weerbaar maken • Resistentie opbouwen • Collectieve bescherming

***We moeten even door de zure appel
heen bijten. Maar het komt goed.
Alleen wanneer is een vraag.***

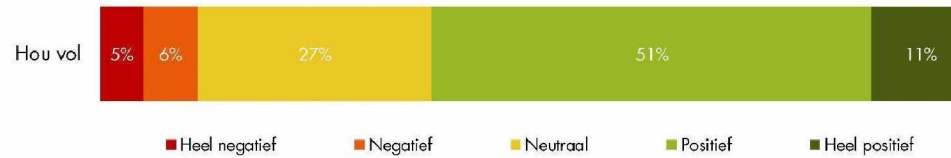
***We moeten het samen doen en het lijkt
effect te hebben. We moeten elkaar
beschermen. Hart onder de riem.***

Hou vol

Welk gevoel roept 'hou vol' op als het gaat over de maatregelen rond het coronavirus?

Bij een ruime meerderheid roept 'hou vol' een positief gevoel op, slechts 1 op de 10 heeft er een negatief gevoel bij

De ondertoon straalt uit dat het nog heel lang kan duren.

Hou vol zeg je tegen iemand die bijna opgeeft. Ga zo door is een beter begrip. Dit zeg je tegen iemand die goed bezig is.

Het is geen zaak van volhouden, maar accepteren, dat de situatie is, zoals die is.

Het is onduidelijk hoe lang we het vol moeten houden.

Dat we op de goede weg zijn maar niet moeten verslappen!

Omdat dit zo is, iedereen moet het volhouden. We zijn op de goede weg maar het eind is nog zeker niet in zicht.

We kunnen het, moeten het samen doen, doorzetten, schouders eronder.

Door vol te houden overwinnen we deze crisis uiteindelijk.

Bijlagen

Onderzoek in vogelvlucht

Methode	Kwalitatief online onderzoek Aankondiging: online Reminder: online
Doelgroep en steekproef	Doelgroep: Nederlanders 18+ Steekproefkader: SAMSAM het panel van MarketResponse Steekproef: netto 197 respondenten waarbij alle respondenten 3 van de 6 woorden voorgelegd hebben gekregen. De steekproef per woord is dus circa n=100. Op de volgende pagina is de verdeling naar geslacht, leeftijd en opleiding per woord te zien (ongewogen). Voor rapportage van de kwantitatieve resultaten (gesloten vragen) is de data gewogen naar het profiel Nederlanders 18+.
Respons	Totaal zijn 316 panelleden uitgenodigd deel te nemen aan het onderzoek. Netto hebben 211 respondenten deelgenomen, een respons van 67%. Na een kwaliteitscheck zijn er 14 respondenten verwijderd uit de steekproef.
Veldwerk	Het veldwerk heeft plaatsgevonden vanaf vrijdag 10 april tot en met dinsdagochtend 14 april 2020. De gemiddelde invultijd van de vragenlijst bedroeg: 12 minuten

Onderzoek in vogelvlucht

Aantal respondenten per woord	geslacht		leeftijd			opleiding		
	man	vrouw	18 tm 39	40 tm 54	55+	hoog	midden	laag
Intelligente lockdown	44	55	10	23	66	47	32	20
Een nieuw normaal	43	58	14	25	62	44	34	23
Anderhalvemeter-samenleving	44	56	9	23	68	42	31	27
Overgangsfase	46	52	13	26	59	33	41	24
Exit-strategie	43	57	12	24	64	44	41	15
Groepsimmunitet	41	59	11	26	63	40	41	19

Gestelde vragen per woord

1. Waar moet u bij '<voeg term in>' allemaal aan denken? Welke gedachten en gevoelens roept het bij u op? Kunt u deze gedachten en gevoelens hier eens zo uitgebreid mogelijk omschrijven? We zijn geïnteresseerd in alles wat er in u opkomt!
2. Wat denkt u dat er met '<voeg term in>' precies wordt bedoeld? Omschrijf dat alstublieft hier zo uitgebreid mogelijk. We zijn weer geïnteresseerd in alles wat er in u opkomt, er bestaan geen goede of slechte antwoorden!
3. In welke mate vindt u '<voeg term in>' duidelijk en begrijpelijk?
4. Waarom vindt u '<voeg term in>' <niet duidelijk en begrijpelijk / duidelijk en begrijpelijk>? Licht uw antwoord alstublieft hier zo uitgebreid mogelijk toe!
5. Heeft u misschien zelf een idee over welke andere woorden voor dit onderwerp kunnen worden gebruikt? Zo ja, welke woorden zou u dan gebruiken?

MarketResponse

Data ▶ Insights ▶ Consultancy